

บทคัดย่อ

การศึกษาความเป็นไปได้ทางธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการ จำกัด ในส่วนของกิจการโคนม และสหกรณ์โคนมแม่ใจ จำกัด มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการคือ การศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ในทางธุรกิจต่อไปในอนาคต

ผลการศึกษาในครั้งนี้สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้คือ

1. สหกรณ์โคนมแม่ใจ จำกัด เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งในปี 2536 โดยแยกมาจาก สหกรณ์นิคมสันทราย จำกัด มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 117 ราย และจำนวนโค 577 ตัว กำลังผลิต นํ้านมดิบ 615,543 กิโลกรัม/ปี (2538) และในปี 2540 มีถึง 1,538,206.35 กิโลกรัม รายได้ในปี 2540 14,261,508.35 บาท มีจุดแข็งในด้านการจัดการ เนื่องจากมีที่ตั้งอยู่ใกล้ส่วนราชการ และได้รับข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็ว และมีนักวิชาการมาคอยดูแลสม่ำเสมอ ด้านการตลาด สามารถกระจายข่าวให้สมาชิกได้ทราบรวดเร็ว ด้านการผลิตสมาชิกมีความรู้ในการเลี้ยงอยู่ใน เกณฑ์ดี และได้ขอเทคนิควิธีการมาจากมหาวิทยาลัย ด้านบัญชีและการเงิน พบว่า ในปี 2540 มีความสามารถทำกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากปี 2538-2539 สำหรับจุดอ่อนของสหกรณ์ในด้านการ จัดการ พบว่า ผู้จัดการยังขาดความรู้ในการจัดการและไม่มีที่ตั้งเป็นของตนเอง ขณะนี้ได้ใช้ บริการของสหกรณ์อำเภอ ด้านการตลาดราคานํ้านมดิบยังไม่ได้ราคาดีเท่าที่ควร เนื่องจาก คุณภาพนํ้านมยังมีปัญหา ประกอบกับด้านการผลิตมีพื้นที่เพียงจำกัด สำหรับด้านบัญชีและ การเงินยังเป็นระบบการลงบัญชีด้วยมือ ไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์เข้าช่วย แต่โดยสรุปแล้วสหกรณ์ โคนมแม่ใจ จำกัด ยังมีโอกาสและศักยภาพสูงอยู่เนื่องจากคณะกรรมการสหกรณ์มีทัศนคติที่ดี และองค์กรมีขนาดเล็กสามารถพัฒนาได้ง่าย

2. สหกรณ์การเกษตรไชยปราการ จำกัด เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งในปี 2532 มี สมาชิกจำนวน 480 ราย ณ สิ้นปีบัญชี 2539 มีกำไรสุทธิ 598,369.39 บาท ในปี 2536 สหกรณ์ ได้เริ่มการส่งเสริมให้สมาชิกเลี้ยงโคนม โดยได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ ในการเลี้ยงโค นมตามแผนปรับโครงสร้าง ระบบการผลิตการเกษตร ในปัจจุบันมีสมาชิกโคนมทั้งสิ้น 137 ราย โคนมจำนวน 1450 ตัว กำลังผลิตนํ้านมดิบทั้งปี 1,690,893 กิโลกรัม ขณะนี้ได้เตรียมการตั้ง ศูนย์รับนํ้านมดิบจากสมาชิกเอง โดยไม่ต้องใช้ศูนย์รับนํ้านมดิบของบริษัทภูพิงค์ คาดว่าจะเปิด ใช้ได้ในปี พ.ศ. 2542 สำหรับจุดแข็งของสหกรณ์ในด้านการจัดการ พบว่า ประธานสหกรณ์มี วิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า และพนักงานมีความสามารถช่วยกันอย่างเข้มแข็ง มีระบบข้อมูลที่จัดเก็บ

อย่างมีระบบ แม้จะเป็นระบบมือก็ตาม ด้านการตลาด ได้มีการปรับแนวทางให้สอดคล้องกับทิศทางของผู้บริโภคตลอดเวลา ด้านการผลิต ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากหลายหน่วยงาน และมีการจัดพื้นที่เฉพาะ ทำให้ลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ด้านการบัญชีและการเงิน พบว่า มีความสามารถทางการเงินเพิ่มสูงขึ้นจากปีที่แล้ว (2540 เทียบกับ 2538-2539) ส่วนในด้านจุดอ่อน พบว่า การจัดรูปองค์กร ประสานสหกรณ์กับผู้จัดการเป็นคนเดียวกัน จึงเห็นควรปรับให้เป็นสากล เพื่อให้มีระบบตรวจสอบการทำงานได้ พนักงานยังช่วยกันปฏิบัติงานอยู่ แต่ควรให้ชัดเจนในลักษณะภาระกิจของงาน ด้านการตลาด ราคาน้ำมันดิบยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีพอ เนื่องจากอยู่ไกลเขตเมือง ด้านการผลิต สมาชิกมีปัญหาด้านการขยายที่ดิน และการวางแผนการเลี้ยงโคนมอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ด้านการบัญชีและการเงิน การลงบันทึกรายการสมุดรายงานทั่วไป บัญชีแยกประเภทยังไม่สามารถลงได้ทัน เนื่องจากปริมาณข้อมูลมีมาก ระบบงานเป็นระบบมือ แต่โดยสรุปในภาพรวมแล้วเป็นสหกรณ์ที่มีโอกาสขยายตัวต่อไปได้ทางธุรกิจ เพราะมีคณะกรรมการที่เข้มแข็ง และระบบงานที่ดี

คณะผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า สหกรณ์การเกษตรไชยปราการ จำกัด และสหกรณ์โคนมแม่ใจ จำกัด สามารถพัฒนาขยายธุรกิจต่อไปได้ แต่ควรได้รับการฝึกอบรมทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง จะเป็นสหกรณ์ตัวอย่างที่ดีในอนาคต